

Pirkanmaan LAPE/ koulun, oppilaitoksen ja vapaa-ajan, varhaiskasvatuksen, perhekeskuksen, erityis- ja vaativan tason sekä nepsy-työryhmän työpaja 27.8.2018/ ryhmätyön koontia:

**Tarkastelkaa kysymyksiä ryhmälle nimetyn perheenjäsenen näkökulmasta, mutta kuitenkin koko perheen tarpeet ja kokonaistilanne huomioiden.
Valmistautukaa esittelemään yksi nosto kysymyksestä 2.**

- 1. Mitä interventioita perheen tueksi tarvitaan? Keitä ammattilaisia perheeseen tarvitaan? Kuka/ ketkä ovat lähityöntekijöitä ja omatyöntekijöitä?**
- 2. Miten yhteistyö käytännössä toteutetaan? Millaisia yhteistyön muotoja käytetään? Miten varmistetaan tiedonkulku eri toimijoiden (mukaan lukien perhe!) kesken?**
- 3. Bonuskysymys: Mihin asiaan ei löydy ratkaisua nykyisessä palvelujärjestelmässä?**

Ryhmä 1/ Kerttu-äiti

Vastaus 1.

Raskausaika

- neuvola th
- työterveyshuolto/ tk-lääkäri

Tuki/ konsultointi/ työpari

- neuvolapsykologi
- perheeseen kotikäynti neuvolasta
- erityisen tuen terveydenhoitaja
- mt-työntekijät tk:ssa
- jalkautuvat päihdetyöntekijät
- ennakova lastensuojeluilmoitus?
- 3.sektorin palvelut

Vastaus 2.

- Keinutiimi ym. verkostokokoukset
- palveluverkko sähköisesti nähtävillä
- **yhteinen asiakassuunnitelma yhteisessä kirjaamis pohjassa; esim. asiakkaan hallinnoima mobiilisovellus**

Ryhmä 2 / Ville-isä

Vastaus 1.

- Alkoholin ja päihteiden käyttöön ja perheväkivaltaan olisi pitänyt puuttua jo **raskausaikana neuvolassa**, kun Kerttu on ilmaissut huolensa.
- **Työnantajan vastuu** päihdeasioissa > tilannetta on seurattu liian pitkään.
- **Päivähoidossa ja koulussa** aktiiviset suorat yhteydenotot myös isään, kun huolta on ilmennyt; varoitusmerkkejä on ollut pitkään.

- Perhetyö, NEPSY-työntekijä, koulukuraattori, koulupsykologi, lyömätön linja, miessakit > lähityöntekijöitä ovat neuvolatyöntekijä / päiväkodin ja koulun henkilökunta / perhetyöntekijä

Mahdollisuuksia interventioon:

- Äitiysneuvola
- Päivähoito
- Kouluaika

Tarkkaavuuden tutkimukset Hilmallä > tutkimusten yhteydessä seurataan koko perheen tilannetta Hilman vaikeudet murrosiässä > eri viranomaistahot puuttuvat tällaisessa tilanteessa nuoren asioihin > koko perheen tilanteen selvittely

Vastaus 2.

- Henkilökohtainen kutsu suoraan Villelle, esim. soittamalla tai postitse > ei voi luottaa Wilma/Helmi-viestiin.
- Villen kanssa keskustelu, kysytään mitä kuuluu > päästään keskustelemaan huolesta.
  - **Matalan kynnyksen puuttuminen moniammatillisesti > yhteisneuvotteluissa sovitaan vastuuhenkilö, joka varmistaa tiedotuksen kaikille. Villeen otetaan erikseen henkilökohtaisesti yhteyttä, hänet huomioidaan erikseen**

3. Bonusvastaus

Villeä ei pystytä auttamaan Kertun ja Hilman kautta, jos Ville itse ei halua olla yhteistyössä > työnantajan ja työterveyden vastuu puuttumiseen, kun huolestuttavia merkkejä alkaa näkyä.

Ryhmä 3/ Hilma -alle kouluikäisenä

Vastaus 1.

- **Äitiysneuvola;** perheen tilanteen kartoitus, myös **isä** mukaan
- **Työterveys;** äidin raskauden aikainen uupumus sekä jo varhaisempi uupumus
- **Ennakollinen lastensuojeluilmoitus? SHL:n mukainen ilmoitus?** huom. isän alkoholin käyttö; päihdetyöskentely
- **Parisuhdepulmat;** parisuhdeterapiakäynnit
- **neuvolan ja työterveyden rooli puheeksiottajana! vrt. perheohjaus (Sastamala)**

LAPSET PUHEEKSI -menetelmän avulla haasteet ja pulmakohdat!

- **lähityöntekijä:** neuvolan työntekijä (lapsella ja äidillä) esim. th tai neuvolapsykologi
- **Perhe keskiössä!** He tietävät, missä heidän asioista puhutaan; **läpinäkyvyys** joka suuntaan!
- **lähityöntekijä kutsuu tarvittaessa keskusteluun mukaan ammattilaisia;** mahd. asiantuntijatiimi?, avaintyöntekijät?
- **neuvola + päiväkotiki keskustelevat keskenään**

Vastaus 2.

- **Tietosuojakysymykset: yhteinen tietojärjestelmä!**
  - **työterveys - neuvola**
  - **sosiaalipalvelu - päivähoito**
  - **neuvola - päivähoito**
  - **isovanhempien rooli?** miten mukaan? lähiverkoston huomioiminen!

Ryhmä 4/ Hilma -kouluikäisenä

Vastaus 1.

Esiopetus

- kouluvalmiusarviointi
- nivelvaiheen tiedonsiirto

TH: kouluuntulotarkastus

Koulu

- havainnointi
- tarkkaavuus, levottomuus, sos.taidot

- APIP-yhteistyö koulun kanssa

Vastaus 2.

PENE/ perhetyö/ eropalvelut, lasten tuki

yhteistyö perheen kanssa, koulun tukitoimet, TEH-tuki, nepsy-keinot, oppilashuollon tuki; koulupsykologin arvio, MAR

monitoimijaisuus! kuka koordinoi?

○ opettaja: lähityöntekijä + APIP-ohjaaja
erityinen tuki; oppimäärän yksillöllistäminen
poissaolojen seuranta; kuraattori, th
pienryhmätuki?

harrastustoiminnan tuki; leirit

perheen tuetut lomat

perhetyö, äidin jaksamisen ja parisuhteen tuki
perheen taloudellinen tuki, Kela

palvelutarpeenarviointi

nuorisotyö

Vastaus 2.

Nivelvaiheiden yhteistyö! Tarvitaan monitoimijaisuutta ja sen hahmottamista, keitä kaikkia toimijoita verkostoon kuuluu.

- koulun tukitoimet; kuraattori, koulupsykologi, erityisopetus, erityinen tuki, oppilashuolto, psykiatrinen sh, nuorisopsyk.pkl, TH, nuorisolääkäri, poliisi, lastensuojelu, tukiperhe, tukihenkilö

Lähityöntekijä: Opettaja/ kuraattori

Omatyöntekijä: vaihtuu tarpeen mukaan/ sosiaalityöntekijä

Kommentti: Kaikissa palveluissa huomioitava kaikki perheenjäsenet!

3. Bonusvastaus

Työntekijöiden vaihtuvuus?

Lähiverkosto?

Ryhmä 5/ Väinö-pikkuveli

Vastaus 1.

Päivähoidon henkilöstö; VASU-keskustelu

Keskuskeittiön allergiakokit

KELA; tuki erityisruokiin

Vastaus 2.

Neuvola; 4v. neuvola <-- yhteistyö --> Lääkäri; allergian hoito

Neuvola on loogisin paikka tarttua allergioihin. Väinön elämä ei saisi pyöriä vain allergioiden, ruoka-aineasioiden ym. ympärillä. Perhettä voidaan ohjata allergisten lasten perheiden vertaisryhmään/sopeutumisvalmennusryhmään.

.....

Ryhmä 6/ Rami-isä

Vastaus 1.

Varhaiskasvatuksen työntekijä
Neuvolan työntekijät
Kouluterveydenhoitaja
Opettaja
Kuraattori
Perhetyöntekijä/ sosiaalityöntekijä

Vastaus 2.

Kootaan yhteen ne henkilöt, jotka Rami kokee luottohenkilöiksi ---> kootaan yhteistyöverkosto ---> eri tahojen tiivis yhteistyö perheen hyvinvoinnin edistämiseksi.

.....

Lopuksi poimintoja käydystä keskustelusta sekä bonuskysymyksestä:

- **myös lähityöntekijä voi toimia omatyöntekijänä**, mutta toisaalta lähityöntekijä ei aina välttämättä pysty, osaa tai ehdi koordinoida, jolloin erillisestä omatyöntekijästä voi olla hyötyä
- väkisin ei voi auttaa, ilman asiakkaan lupaa
- toisinaan **työntekijältä vaaditaan sinnikkyyttä ja lempeyttä, jos asiakas ei heti halukas ottamaan apua vastaan**; työskenneltävä kuitenkin hienovaraisesti; asiakkaalla on myös oikeus olla kertomatta asioistaan
- Rami ei pääse osalliseksi Hilman asioihin, koska ei ole hänen huoltajansa
- **nähdäänkö varhaiskasvatuksessa Väinön perhetausta?** Väinön perhetausta tulee ottaa huomioon kokonaisuutena. Kuka kysyy miten Väinön perhe jaksaa?
- **huoli pitää ottaa puheeksi matalalla kynnyksellä ja kuinka kohdata perheen jäsenet**
- kuka tarttuisi äidin uupumukseen ja sen juurisyihin? Kenen vastuulla se on ja koska se olisi pitänyt huomata ja tarjota apua?
- **palvelujärjestelmästä puuttuu toimijataho, joka työskentelisi päihteitä käyttävän henkilön perheenjäsenien kanssa**
- usein oletetaan, että perheen asiat ovat jo jollain muulla toimijalla ”hoidossa”; **tarvitaan enemmän kysymistä, vähemmän oletuksia**
- koko perheen kanssa työskentelyä edistäisi, jos asiakastietojärjestelmään voisi perustaa **perheasiakkuuden** → Kanta-palveluihin mahdollisesti tulossa tällainen ominaisuus jossain vaiheessa?

- **yhteistyötä pitäisi tehdä enemmän muutenkin kuin verkostoneuvotteluissa, esim. työparityötä**
- hoidetaanko vain oireita vai juurisyitä? Systeemisyys ja perheen kokonaisvaltaisen tilanteeseen selvittäminen
- ongelmat ja perhetaustat huomioitava, mutta **Hilma kohdattava kuitenkin myös ilman taustaa, omana itsenään - kuka on Hilmalle se turvallinen aikuinen?**
- **mitä ehkäisevän työn osa-alueita perheenjäsenille on tarjottu?**

Ehdotuksia ja avauksia:

- **Kela mukaan erityis- ja vaativan tason palveluiden työskentelyyn**
- **nepsyjen huomioiminen kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa** (Marianna Lehtinen mainitsi jonkin erityisen hankkeen tähän liittyen, Maria tarkistaa vielä nimen)
- **nepsy-lainaamo, josta voisi tilata välineiden lisäksi myös osaamista eli nepsy-osaajan konsultaatiota**